

GILHUSBUKTA SJØGRUNN AS
Pb 744
3003 DRAMMEN

Oslo, 19.05.2022

Deres ref.:
23.06.2021

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/3320

Saksbehandler:
Hanna Otterholt
Bertinussen

Svar på søknad om å endre krav i tillatelse til utfylling i Gilhusbukta

Vi viser til søknad datert 23. juni 2021 om endring av vilkår i *Tillatelse for Gilhusbukta Sjøgrunn AS til utfylling av Gilhusbukta, Lier kommune*, datert 15. januar 2018, beskrivelse av lukking av avvik etter inspeksjon i brev fra NGI datert 13. august 2021, og tilleggsinformasjon i brev fra NGI datert 26. oktober 2021, samt øvrig korrespondanse som listet opp i 4.1.

1 Vedtak

Miljødirektoratet endrer tillatelse til utfylling i Gilhusbukta. Den oppdaterte tillatelsen med krav og vilkår ligger vedlagt.

Endringene i tillatelsen gjelder fra 18. mai 2022.

Endringen innebærer at grensen for innhold av naturlig forekommende metaller (arsen, kobber, nikkell og sink) er økt. Endringen fremkommer av punkt 4.2 i tillatelsen.

Endringene i tillatelsen er gjort med hjemmel i forurensningsloven § 18 første ledd nr. 5.

Gilhusbukta Sjøgrunn AS skal betale et gebyr for Miljødirektoratets saksbehandling. Gebyret fastsettes til 16 900 kroner. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

2 Bakgrunnen for saken

Avvik fra krav i tillatelse

I e-post datert 23. juni 2021 melder PX Solutions om at Gilhusbukta Sjøgrunn AS har benyttet masser til utfylling som har overskredet grenseverdier i tillatelsen. Analyseresultatene av totalinnhold av metaller i nyknuste sprengsteinsmasser benyttet til utfylling viser at det har vært overskridelser av metaller over kravet. Bakgrunnen for avviket er beskrevet som forsinkede analyseresultater, fravær av dokumentasjon og mistolkning av analyseresultater.

Dette er et brudd på punkt 4.2 *Utfyllingsmasser* i tillatelsen. I tillegg er det et brudd på punkt 4.3 *Mottakskontroll* som sier at det skal etableres mottakskontroll som sikrer at det kun tas imot masser som oppfyller kravene i tillatelsen. Miljødirektoratet ba om en tilbakemelding på hvordan avviket ble håndtert.

I brev datert 13. august 2021 beskriver NGI på vegne av Gilhusbukta Sjøgrunn AS om hvordan avviket har blitt fulgt opp. NGI har gjennomført utlekkingsstester av sprengsteinmassene som er fylt ut i Gilhusbukta. Utlekkingsstestene er utført for å se på potensial for frigjøring av metaller fra steinmassene. Resultatene fra utlekkingsstesten har blitt benyttet for å beregne forventede konsentrasjonsnivåer i porevannet i utfyllingen og forventet konsentrasjonsnivå i Gilhusbukta etter fortykning. Beregnede konsentrasjoner er under grenseverdien for kroniske effekter ved langtidseksponering (AA EQS) og under bakgrunnskonsentrasjoner for øvrig i resipienten. NGI konkluderer derfor med at bruk av massene ikke vil føre til økt miljørisiko ved utfylling.

NGI har også satt ut passive prøvetakere i sjøen utenfor sjeteen for overvåking av spredning av metaller, og gjennomført prøvetaking av utfylte masser som manglet dokumentasjon på forhånd.

Søknad om å endre krav i tillatelsen

Med denne bakgrunn søker NGI på vegne av Gilhusbukta Sjøgrunn AS om tillatelse til å benytte sprengsteinmasser med naturlig innhold av metaller tilsvarende tilstandsklasse III for sediment (veileder M-608) fra følgende prosjekt til videre utfylling i Gilhusbukta:

- Bane Nor tunnelarbeid mellom Drammen og Kobbervikdalen
- Huseby (vann- og avløpsetaten, Oslo kommune)
- Fornebu base (Oslo kommune, Viken Fylkeskommune, Skanska)

En stor andel av massene som har blitt utfylt i Gilhusbukta er kalkstein fra Langøya, som overholder kravene i tillatelsen. Av dagens volum utgjør disse massene 74 %. NGI viser til at det nå er planlagt å benytte masser fra Fornebu base til utfylling i område A og B. Dette tilsvarer omtrent 50 400 tonn sprengsteinmasser. Fra kote 0 til +3.3 skal det benyttes masser fra Bane Nor, og Huseby. Til utfylling av ytre øyer utenfor Gilhusbukta skal det benyttes masser fra Huseby.

Massene fra Fornebu base utgjør til sammen 2,1 % av utfyllingsmassene.

Det har blitt utført to overvåkningsrunder med passive prøvetakere i sjøen utenfor utfyllingen for arsen, kadmium, krom, kobber nikkell, bly og sink. NGI skriver at resultatene viser metallkonsentrasjoner som samsvarer med beregnede konsentrasjoner i risikovurderingen.

2.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Søknaden gjelder endring av tillatelse gitt i medhold av forurensningsloven § 11. Endringen vurderes etter forurensningsloven § 18 første ledd nr. 5, og det skal da tas hensyn til kostnadene en endring eller omgjøring vil påføre forurenseren og de fordeler og ulemper endring eller omgjøring for øvrig vil medføre.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Miljødirektoratets myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Miljødirektoratet treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Nasjonalt prioriterte stoffer

Miljødirektoratet har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer med mål om at utslipp av slike stoffer blir stanset.

3 Miljødirektoratets vurdering

Etter en samlet vurdering av de forurensningsmessige ulempene ved endringen sammenholdt med fordeler og ulemper endringen for øvrig vil medføre, gir vi tillatelse til endringen på nærmere fastsatte vilkår. En nærmere begrunnelse følger under.

Vi ser alvorlig på at virksomheten ikke har hatt en mottakskontroll som har fanget opp at masser mottatt til utfylling ikke har vært i tråd med kravene i tillatelsen. Spesielt alvorlig er det at det ikke forelå noen dokumentasjon i det hele tatt for en del av massene som er mottatt (fra Oslo storbylegevakt). Vi har mottatt informasjon om hvordan edette er fulgt opp, og vi forutsetter nå at nødvendige tiltak er gjennomført slik at virksomheten driver i samsvar med regelverket og tillatelsen, og hindrer lignende hendelser i fremtiden.

NGI viser til at utfylling i Gilhusbukta ivaretar masseprodusentenes behov for å avhende overskuddsmasser, samtidig som det ivaretar Gilhusbukta sjøgrunn AS sitt massebehov i utfyllingsprosjektet. De viser også til at det er relativt kort vei fra der massene oppstår til Gilhusbukta, som gir kort transportvei. Vi er enige i at dette er forhold som vi ser på som en fordel ved prosjektet, og vi har tatt hensyn til dette i vår vurdering av om tillatelsen kan endres.

Risikovurderingen viser at beregnede konsentrasjoner er under grenseverdien for kroniske effekter ved langtidseksposering (AA EQS) og under bakgrunnskonsentrasjoner for øvrig i resipienten. Vi legger også til grunn at det er en konservativ vurdering tatt i betraktning at det

ikke er steinen i seg selv som er et problem, men eventuelt finstoff som vaskes ut. Det pågår også overvåking av metaller i sjøvann utenfor utfyllingen, som til nå ikke har vist noen overskridelser. Videre er det en mindre mengde som det nå søkes om en endring for, og mesteparten av Gilhusbukta er ferdig utfylt. Sett i lys av at det er naturlig forekommende metaller som gjør at kravet har blitt overskredet, og det er en relativt liten andel av den totale utfyllingen som det søkes om en endring for, finner vi at vi kan endre tillatelsen.

Da det er arsen, nikkel, krom og sink som har oversteget grenseverdiene, har vi valgt å kun endre grenseverdiene til disse stoffene. Vi ser ikke at det skal være behov for å øke grensen for de øvrige stoffene, og det er heller ikke gjort en vurdering av grenseverdiene for de øvrige stoffene i søknaden.

Nye grenseverdier fremkommer av punkt 4.2 i tillatelsen.

3.1 Naturmangfoldloven og vannforskriften

For vurdering av de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 7-12 og vannforskriften viser vi til våre vurderinger første gang tillatelse ble gitt. Vi vurderer ikke at endringen vil medføre noen større negativ belastning for naturmiljøet enn det som det allerede er tatt høyde for første gang tillatelse ble gitt. Den største belastningen for natur er arealbeslaget som fyllingen fører til, samt partikkelspredning. Etter vår vurdering vil endringen heller ikke føre til en forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av god tilstand.

4 Saksgang

Miljødirektoratet behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

4.1 Korrespondanse

- E- post fra PX Solutions v/William Kornmo datert 23. juni 2021, vedlagt notat fra NGI med melding om avvik fra Tillatelse for Gilhusbukta Sjøgrunn AS til utfylling av Gilhusbukta, Lier kommune, datert 15. januar 2018.
- Brev fra NGI datert 13. august 2021 med informasjon om lukking av avvik etter tilsyn.
- Miljødirektoratets inspeksjonsrapport etter inspeksjon ved Gilhusbukta, Lierstranda- mudring og tildekking av forurenset sjøbunn, datert 21. juni 2021.
- Risikovurdering av naturlig forekommende metaller i utfyllingsmasser i Gilhusbukta, NGI, 22. juni 2021.
- Brev fra NGI med ytterligere informasjon datert 26. oktober 2021.
- Notat fra NGI datert 28. februar 2022 med informasjon om utfyllingsmasser fra Oslo Storbylegevakt.

4.2 Forhåndsvarsel og uttalelser

Vi vurderer at tiltaket som helhet ble tilstrekkelig varslet ved første gangs behandling av søknaden om utfylling i Gilhusbukta. Vi har derfor ikke sett behov for å forhåndsvarse denne saken, jf. forurensningsforskriften § 36-9 første ledd bokstav c.

5 Klagerett

Bedriften og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kari Holden
seksjonsleder

Hanna Otterholt Bertinussen
sjefingeniør

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

NGI v/ Mari Løseth

PX SOLUTIONS AS

William Kornmo

LIER KOMMUNE

Tomtegata 7

3015

DRAMMEN

Postboks 205

3401

LIER

Vedlegg

1

TILLATELSE GILHUSBUKTA

Gilhusbukta Sjøgrunn AS
Postboks 744
3003 DRAMMEN

Oslo, 15.01.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/3320

Saksbehandler:
Erik Høygaard

Oversendelse av tillatelse til utfylling av Gilhusbukta, Lier kommune

Miljødirektoratet gir Gilhusbukta Sjøgrunn AS tillatelse til, på visse vilkår, å fylle ut Gilhusbukta med inntil 3 mill. m³ sprengsteinmasser. Før utfylling foretas skal sterkt forurenset sjøbunn fjernes og sjøbunnen i bukta dekket til med 20-30 cm ren sand. Videre skal Gilhusbukta Sjøgrunn AS etablere et nytt gruntvannsområde, samt gjennomføre en rekke andre avbøtende tiltak. Gilhusbukta Sjøgrunn AS skal betale gebyr for vårt arbeid med tillatelsen. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

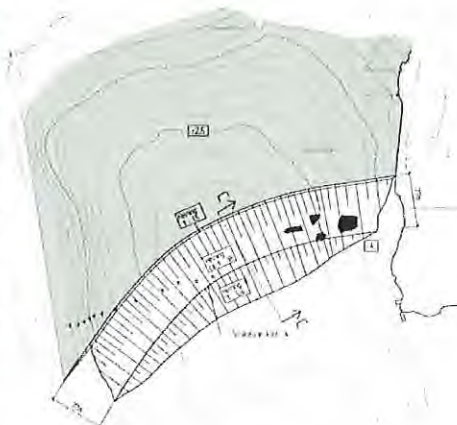
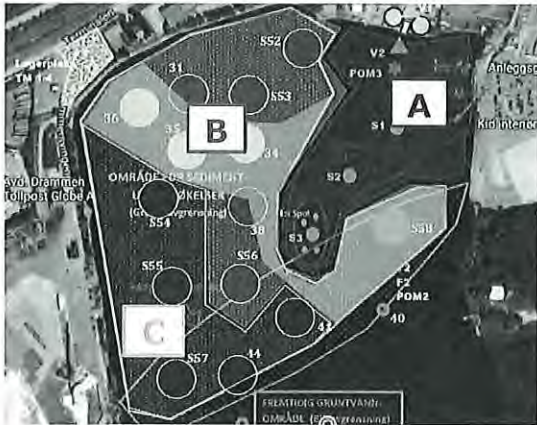
Vi viser til søknad, oversendt fra Gilhusbukta Sjøgrunn AS 26. april og 11. mai 2017, om tillatelse til utfylling av Gilhusbukta i Lier kommune. Vi viser også til tidligere gitte tillatelser etter forurensningsloven: "Tillatelse til mudring og tildekking av forurenset sjøbunn i Gilhusbukta, Lier kommune" av 6. desember 2016, "Tillatelse til tildekking av forurenset sjøbunn i Gilhusbukta, Lier kommune. Utvidelse av tildekkingsområde" av 5. juli 2017, samt til øvrig kommunikasjon i saken.

Bakgrunn

Gilhusbukta har gjennom en årrekke blitt utsatt for forurensende utslipp fra ulike virksomheter. Dette har gjort at sjøbunnen i bukta er forurenset, og at deler av sjøbunnen er sterkt forurenset. Gilhusbukta Sjøgrunn AS arbeider for tiden med å rydde opp i den forurensete sjøbunnen, etter å ha fått tillatelse til dette fra Miljødirektoratet. I den aller mest forurensete delen av bukta (område A på kartet under) mudres en "hotspot", og 60.000 m² sjøbunn tildekkes med 30 cm ren sand. Resten av bukta (område B og C, 140.000 m²) tildekkes med 20 cm ren sand.

Gilhusbukta Sjøgrunn AS har søkt om tillatelse til å få fylle ut Gilhusbukta med ca. 3 mill. m³ steinmasser etter at opprydningsarbeidene er fullført. Den omsøkte utfyllingen, som omfatter et område på ca. 200.000 m², ønskes gjennomført for å kunne utvikle det nåværende sjøområdet til et bolig- og næringsområde. Massene som ønskes brukt til utfyllingen er sprengsteinmasser fra tunelldriving for vei og jernbane. Utfyllingen vil foregå frem til ca. 2027.

Tiltaket er i henhold til detaljregulering for utfylling i sjø - Gilhusbukta, PlanID: 504-901-51, vedtatt av Lier kommune.

Gilhusbukta: Område A er sterkt forurenset, område B og område C er forurenset, men område C noe mindre enn B. Kart til høyre: Utfyllingsområde og motfylling med gruntvannsområde (skravert), holmer og skjær

Høring

Søknaden er kunngjort i Drammens Tidene, Lierposten, Norsk lysningsblad og på Miljødirektoratets nettsider, samt lagt ut til offentlig gjennomsyn på Rådhuset i Lier. Kunngjøringen er også sendt til noen mulige parter/interessenter i saken, herunder Fylkesmannen i Buskerud, Buskerud Fylkeskommune, Drammen kommune, Drammen Havn, Lier kommune, Norsk Maritimt Museum, Fiskeridirektoratet og Kystverket, samt til interesseorganisasjoner og bedrifter i lokalområdet. Høringsfristen var 29. juni 2017. Miljødirektoratet har mottatt høringsuttalelser fra Kystverket Sørøst, Lier kommune, Forum for natur og friluftsliv Buskerud og Fiskeridirektoratet region Sør.

Kystverket har ingen merknader til det omsøkte tiltaket, men minner om at søknad om tiltaket også må behandles av Drammen Havn etter havne- og farvannsloven.

Fiskeridirektoratet region Sør ser det som svært negativt at viktige naturverdier ødelegges eller at miljøgifter spres i naturmiljøet og akkumuleres i næringskjeden. Særlig gyte- og oppvekstområder for marine organismer og fiskeriområder er utsatt. Det foreligger sjømatadvarsel for Drammensfjorden på grunn av tinnorganiske forbindelser.

Fiskeridirektoratet ser positivt på at det gjøres tiltak for å forbedre miljøtilstanden i akvatiske miljøer. De påpeker at det ved en eventuell utfylling av stein må gjennomføres spredningshemmende tiltak slik at arbeidet medfører minimal spredning av partikler og av plast fra sprengledninger. Arbeidet må ikke medføre skade på naturmangfoldet eller forringe miljøtilstanden til vannforekomsten.

Lier kommune har ikke innvendinger mot det omsøkte tiltaket, men viser til at reguleringsbestemmelsene for utfylling i sjø inneholder betingelser for rekkefølgekrav, støy, etappevis utfylling, kulturminner, overvåkingsprogram, anleggsgfase og hensynssone - faresone flomfare. Det vises spesielt til rekkefølgekrav som sier at før tillatelse kan gis, må rehabilitering og tildekking av Gilhusbukta, med hensyn til gjenværende forurenset grunn, være avklart og godkjent av forurensningsmyndigheten. Orienterende tiltaksplan, som er beskrevet i rapport "Risiko- og tiltaksvurdering" NOAH AS, datert 31. oktober 2013, skal legges til grunn.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud ser positivt på at strandareal og fjord blir tilgjengelig for allmenheten. De ser også positivt på at den forurensede sjøbunnen mudres og tildekkes med rene masser.

Vannforskriftens mål om godt vannmiljø må tilstrebes gjennom hele anleggsfasen. Indre Drammensfjord har store naturverdier som kan påvirkes negativt av tiltaket, blant annet ålegressenger, kysttorsk og anadrom fisk.

Utfyllingen vil påvirke det ornitologisk viktige våtmarksområdet Linnestranda naturreservat. De anbefaler derfor at det blir gjort grundige undersøkelser av hvordan tiltaket vil påvirke dyrelivet i naturreservatet. For å beskytte fuglelivet er det viktig at det ved igjennfylling av bukta utføres omfattende avbøtende tiltak i form av etablering av frittliggende holmer og skjær som kan fungere som refugier for fuglelivet.

Utbygging av det utfylte området med næringsbygg vil dessuten øke ferdselen i området betraktelig, særlig kombinert med planlagt boligutbygging i Dynoområdet. Dette vil øke samlet belastning på fuglelivet og gi et sterkt trykk på Linnestranda naturreservat.

Organisasjonene bak høringsbrevet forventer å bli invitert til dialog og medvirkning i den videre prosessen.

Kommentarer fra Gilhusbukta Sjøgrunn AS til høringsuttalelsene

Til kommentarene fra Forum for natur og friluftsliv Buskerud:

Gilhusbukta Sjøgrunn AS ser det som ønskelig at FNF Buskerud bistår med innspill til restaurering av kystlinjen når det gjelder biologisk mangfold, lokal økologisk kunnskap, fiske og øvrig friluftslivaktivitet. Det er også opprettet dialog med Ornitologisk lokallag, med tanke på at denne foreningen skal bidra med registrering av fuglelivet ved Linnestranda naturreservat under og etter gjennomføring av utfyllingen. FNF Buskerud, Drammen Sportsfiskere og Ornitologisk lokallag Buskerud vil i nær fremtid bli invitert til et orienteringsmøte.

Utfylling av hele bukta med rene masser vil bidra til å isolere forurensningen. Under og etter tiltaket vil vannmiljøet overvåkes for å forhindre negativ påvirkning.

Gjennomførte biologiske undersøkelser har gitt Gilhusbukta Sjøgrunn AS god oversikt over naturverdiene. Tiltaket skal ikke ha negativ påvirkning på fuglelivet i Linnestranda naturreservat eller på fisk. Det skal etableres en buffersoner mot naturreservatet for båttransport inn og ut av bukta.

Til kommentarene fra Fiskeridirektoratet:

Gilhusbukta Sjøgrunn AS har under høringsperioden gått inn for å tildekke hele Gilhusbuktas sjøbunnareal på 200.000 m² med ren sand før utfylling gjennomføres. Dette vil bidra til vesentlig mindre risiko for spredning av forurensning og imøtekommer Fiskeridirektoratets bekymring. Gilhusbukta Sjøgrunn AS stiller krav til leverandører av utfyllingsmasser at massene ikke skal inneholde plast fra sprengningsarbeider eller annen forurensning. Plassering av masser skal gjennomføres mest mulig skånsomt.